

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

בפני כב' סגן הנשיא, השופט אסף זגורי

בעניין הקטינים: פלונית ילידת 20/11/2015

המבקש: היועץ המשפטי לממשלה

- נ ג ד -

המשיבים: 1. אלמונית
2. אלמוני

פסק דין

כיצד על בית משפט לענייני משפחה לנהוג בבקשה להכריז על קטינה כבת-אימוץ כלפי הוריה הביולוגיים, מקום שביית המשפט לנוער נתן פסק דין חלוט ובו קביעות והכרעות חד משמעיות לעניין היעדר המסוגלות ההורית של הורי הקטינה?

א. התובענה:

1. לפניי בקשה שהגיש ב"כ היועמ"ש ביום 24/7/2019 ובה עתר להכריז על הקטינה פלונית ילידת 20/11/2015 כבת אימוץ כלפי שני הוריה הביולוגיים הם המשיבים (החיים בנפרד).

2. ב"כ היועמ"ש טוענת, כי הבקשה מבוססת על העילה הקבועה בסעיף 13(א)(7) לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א – 1981 (להלן "חוק האימוץ"), שעה שעילה זו הוכחה ומבוססת על ניסיון שניתן לאם לגדל את הקטינה במשמורתה משך תקופה ארוכה (כמעט שנתיים ימים), וכן על אבחונים והערכות של גורמי מקצוע לרבות הערכות פסיכיאטריות, אבחון מסוגלות הורית שנערך לאם ואבחון פסיכולוגי שנערך לקטינה. היא מוסיפה, כי הקטינה הוצאה ממשמורת האם לאחר תקופה ארוכה שבה לא ניתן היה למעשה לסייע לאם לגדל את הקטינה בשל התנגדותה והיעדר יכולתה להיתרם מקבלת סיוע של שירותי הרווחה וגורמים נוספים בקהילה. עוד נטען, כי האבחונים שנערכו לקטינה מצביעים על עיכוב התפתחותי, פגיעה בהתקשרות ונזקים רגשיים מהם היא סובלת בשל שהותה עם האם בשנתיים הראשונות לחייה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים-

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

3. ביחס למשיב נטען, כי מתקיימים בנוסף לעילה המיוחסת לאם (סעיף 13(א)(7) לחוק האימוץ, גם עילות נוספות מכוח הוראות סעיפים 13(א)(4), (5) ו-6 לחוק האימוץ שנוגעות בעיקר להיעדר קשר עם הקטינה עד שהוצאה ממשמורת האם ולאחר מכן עת החליט להפסיק להיאבק על העברתה אליו וגם נמנע מלבקרה במרכז הקשר.
- 5
- 6 **ב. השתלשלות ההליכים מאז לידת הקטינה ועד נקיטת ההליכים בבית המשפט לנוער:**
- 7
- 8
- 9 4. המשיבים הינם זוג הורים לא נשואים שחיים בנפרד והקטינה הינה ילדתם המשותפת. האב מוכר כחולה נפש, הסובל מסכיזופרניה על רקע של שימוש בעבר בסמים, הוא נקי כ- 15 שנה, מתקיים מקצבת נכות נמצא במעקב וטיפול פסיכיאטרי קבוע, ואילו האם מתקיימת אף היא מקצבת נכות על רקע נפשי, סובלת מהפרעת אישיות בלתי ספציפית עם יכולת תפקוד ירודה מאוד, קושי להתמודד עם לחץ ונטייה להתפרצות. האם ומשפחתה מוכרות היטב לשירותי הרווחה בשל בעיות מורכבות ונפשיות של הוריה, התנהגות אלימה בין אביה של האם לבינה, העדר תעסוקה וכשלון ניסיונות שיקום של האם.
- 16
- 17
- 18 5. לאחר לידת הקטינה עברה האם להתגורר בדירה שכורה עמה, אך כבר אז לא היתה ערוכה לגדל את הקטינה. לא היתה אמבטיה לתינוקת, ועלה חשד כי היא סובלת בדיכאון בעקבות מילוי שאלון מטעמה בטיפת חלב. בחודש מרץ 2016 חזרה האם לגור עם האב בביתו ב***, ובחודש 9/16 שולבה במעון רב תכליתי, אך הוציאה אותה לאחר כמה ימים בטענה ששמים את הילדה בקערה והיא אינה אוכלת. ביום 22.11.16 התקבל דיווח מעו"ס המטפלת באביה של האם ולפיו האם מתנהגת כלפיו באלימות פיזית, צועקת על התינוקות, ומגלה חוסר סבלנות כלפיה. ביום 4.12.16 הגיעה האם עם הקטינה למיון בבית החולים, על רקע היות הילדה בחוסר שקט, ונוכח הפניית מוקדנית קופת חולים כללית ששמעה ברקע שיחת הטלפון צעקות. הקטינה אושפזה ללילה, וצוות בית החולים ראה, כי האם נסערת ורוצה לקחת את הקטינה ולפיכך הוזמנו אנשי ביטחון. עו"ס בית החולים תיארה כי בבדיקה רפואית היתה לקטינה המטומה במצח והאם מסרה שהילדה נפלה מהמיטה לפני כמה ימים. הרופאה התרשמה שהילדה רזה מאוד, וצוות בית החולים התרשם כי האם זקוקה להדרכה. ביום 16.12.16 פנתה האם לעו"ס המשפחה וסיפרה שהתינוקת בוכה ללא הפסקה והיא אף פנתה למיון, כי דאגה לה אך לא נמצא דבר. ביום 18.12.16 שולבה הקטינה במעון רב תכליתי, אך כעשרה ימים לאחר מכן הגיעה האם

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

- 1 למעון צעקה על הצוות והוציאה את הילדה מהמעון. כאמור מאז כחודש לאחר הלידה של
2 הקטינה, נערך מעקב של רשויות הרווחה אחר מצבה של האם והקטינה בהמשך החלו
3 להתקבל דיווחים על חשד לאלימות והתעללות נפשית של האם. ניסיונות לסדר הקטינה
4 במעון כשלו, כיוון שהאם הוציאה את הקטינה לאחר מסי ימים בטענות שונות וכך גם
5 ניסיון להכנסת סומכת נכשל לאור התנגדותה של האם הן לעזרת סומכת והן למעורבות
6 שירותי הרווחה. מעבר לכך, התקבלו דיווחים במהלך שנת 2017 ממספר מקורות, כי
7 קיימת אלימות מילולית ופיזית כלפי הקטינה, כליאתה בחדר והזנחה של האם ולאור כל
8 אלה נערכה וועדת תכנון טיפול ביום 22.10.17 בנוכחות מפקחת שירות למען הילד
9 וגורמים נוספים וההמלצה היתה לפנות לבית משפט לנוער על מנת להכיר בקטינה
10 כקטינה נזקקת ולקבל צו שיפוטי ובו דרכי טיפול כאשר בשלב זה יתקיימו בקהילה וכן
11 התחלת הערכת מסוגלות הורית לאם באמצעות מומחים, חיובה בשיתוף פעולה עם גורמי
12 רווחה ובדיקת אפשרות למפגשים של הקטינה עם האב במרכז קשר אחת לשבוע.
13
- 14 6. האב עצמו הסכים לתוכנית הטיפול והפנייה לבית המשפט, הביע דאגתו לקטינה וטען, כי
15 אינו יכול לגדלה אלא רק להיפגש עמה בשלב זה במרכז הקשר לאור התנהגותה האלימה
16 של האם. האם הסכימה לכל תוכנית, אמרה שהבית בו גדלה הוריה היו חולים והיא לא
17 למדה להיות אם. כמו כן הודתה כי מחמירה עם הילדה בעונשים. יום לאחר הוועדה ביום
18 23.10.17 התקבל דיווח משכנה של האם ולפיו האם מקללת את הקטינה, צורחת עליה
19 וגם נשמעים קולות של סטירות כלפי הילדה, כאשר הילדה צורחת. לאור זאת נעשתה
20 התייעצות בלשכת הרווחה והוחלט על הכנסת סומכת ל-10 שעות שבועיות וכן שילוב
21 הקטינה במעון. לא חלפו אלא יומיים ביום 25.10.17 התקבל דיווח נוסף משכנה אחרת כי
22 האם נשמעה צועקת על הילדה שהיא תרצת אותה ונמאס לה ממנה, השכנה הזמינה את
23 המשטרה באמצעות מוקד 100 ולאור התפתחויות אלו הוגשה בקשה דחופה לבית משפט
24 לנוער בנצרת למתן החלטת ביניים על פי סעיף 12 לחוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך-
25 1960 (להלן "חוק הנוער").
26
- 27 ג. ההליכים בבית המשפט לנוער, הראיות שהובאו בפניו והכרעתו לעניין
28 המסוגלות ההורית:
29
- 30 7. בית המשפט לנוער בנצרת, כבי השופטת טל וייסמן-שחר (להלן: "בית המשפט לנוער")
31 אישר את אמצעי החירום שהתבקשו על ידי העו"ס חוק הנוער, קבע כי לכאורה מדובר
32 בקטינה נזקקת שיש חשש ממשי כי נשקפת לה סכנה ממשית לשלומה, והורה על הוצאתה

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים-

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1 ממשמרות האם והעברת למשמורת רשות הסעד שתקבע מקום חסותה אצל משפחת קלט
2 חירום חסויה (החלטה מיום 26.10.17 בצב"ץ 51551-10-17).
- 3
- 4 8. התקיים דיון ביום 29.10.17 בבית המשפט לנוער לאחר שהקטינה הוצאה מכח צו
5 החירום, ובדיון זה מסר האב, כי הוא מסכים להוצאה חוץ ביתית של הקטינה ואילו האם
6 התנגדה וביקשה להורות על השבת הקטינה לחיקה תוך שהצהירה באמצעות בא כוחה,
7 כי היא מוכנה לעבור כל בדיקה ולשתף פעולה עם כל גורם בשירותי הרווחה. האם עצמה
8 השמיעה טענות קשות כלפי שירותי הרווחה לפיהם נעשה ניסיון להרוויח כסף באמצעות
9 חטיפת הילדה ממנה. האם התפרעה בדיון, צעקה, ועזבה את האולם במהלכו. יצוין כי גם
10 אמה של המשיבה, הסבתא (מצד האם) נכחה בדיון וביקשה לקבל את הקטינה לחסותה.
11 האב התנגד לכך וטען, כי הסבתא לא יכולה לעזור לאם לגדל את הילדה, וכי מתקיימת
12 מערכת יחסים עכורה ביניהם שרוויה בצעקות, צרחות ואלימות מילולית וכן שינה את
13 עמדתו והחליט שהוא זה שרוצה לקבל את הקטינה למשמורתו. האפוטרופא לדין תמכה
14 בהוצאה חוץ ביתית של הקטינה ואף טענה, כי היה צריך לעשות כן זמן רב קודם לכן
15 לאור הסיכון שנשקף לה. יחד עם זאת סברה האפוטרופא לדין, כי הנכון הוא להעביר את
16 הקטינה למשמורת האב אשר לטענתה התרשמה ממנו, כי חרף בעיותיו הוא מטופל
17 בקביעות ונערך לגדל את הקטינה בהתאם.
- 18
- 19 9. בית המשפט לנוער נתן החלטתו ביום 29.10.17 ובה קבע, כי הגיע למסקנה שבעת הזו אין
20 מניס מהותרת הקטינה במשפחת קלט חירום לתקופה קצרה וקצובה שבמסגרתה יבוצעו
21 בדיקות לקטינה וכן יערכו אבחונים ומקביל תיבדק אפשרות השמתה במשמורת האב.
22 בית המשפט ראה לנכון להתייחס לסיכון של ריבוי מעברים ודמויות מטפלות בקטינה,
23 לטיפול האינטנסיבי הדרוש לה ולחוסר הוודאות באשר למסגרת המתאימה לטיפול
24 צרכיה. עוד נרשם, כי האב מאז לידת הקטינה פגש בה רק פעמים בודדות והוא נחשב
25 כאדם זר לה ולכן גם מעבר של הקטינה אליו יהווה משבר עצום מבחינת הקטינה אך מצד
26 שני במידה ויקבע שהוא בעל יכולות הוריות מתאימות לגדלה, הרי שהדבר יוכל להוות
27 חלופה ראויה, שמתיישבת עם טובת הילדה. אלא שנכון לאותו שלב שניתנה החלטה, כל
28 האינדיקציות שהוצגו בפני בית משפט לנוער, העידו אחרת שכן בוועדת תכנון טיפול ימים
29 ספורים לפני הוצאת הקטינה למסגרת חוץ ביתית, הוצגו בפני האב כל המקרים
30 המדאיגים ביחס לקטינה והוא הודיע בביטחון, כי אין ביכולתו לקבל הקטינה
31 למשמורתו. טענותיו של האב, כי לא ידע את חומרת המצב נסתרו בעדות עו"ס לחוק נוער
32 ועזויות שלו עצמו בשעה שטען שקיבל מסרונים מאיימים מהאם וממשפחתה המורחבת

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

1 במסגרתה נחשף לאלימות וסיכון שבו נמצאת הקטינה. בית המשפט לנוער קבע עוד, כי
2 האב חולה נפש שאומנם נמצא במעקב טיפול פסיכיאטרי קבוע, אך נדרש לטפל בילדה בת
3 שנתיים עם צרכים מיוחדים וליתן מענה לכל צרכיה ובמקביל להיות מסוגל להתמודד עם
4 האם שגרה בישוב סמוך, נוהגת באלימות ומסרבת להשלים עם הוצאה חוץ ביתית של
5 הקטינה. נסיבות אלו מצריכות בדיקה מדוקדקת של מסוגלותו ההורית של האב, כך
6 נקבע, בניית תוכנית רחבה מקיפה, הערכות של משפחתו המורחבת, והכל עוד בטרם
7 העברת הקטינה אליו כדי שניתן יהיה לדעת בבטחה שיש לו את היכולות להעניק מענה
8 לצרכים שלה ולשמש עבורה כבית קבוע. אי לכך, הורה בית משפט לנוער לרשויות הרווחה
9 לפעול לאתר לבחינת יכולותיו של המשיב ומשפחתו המורחבת לרבות מבחן מסוגלות
10 הורית. בנוסף הורה בית המשפט על בחינת אפשרות שילובה של האם והקטינה ביחידת
11 האמהות בבית שבתאי לוי.

12
13 בכל הנוגע לבחינת אפשרות שילוב האם ביחידת האמהות בבית שבתאי לוי – וועדת
14 הקבלה החליטה, כי האם אינה מתאימה למסגרת היחידה שעה שבראיון הקבלה ולאור
15 המידע אודות האם, נמצא כי יש לה קושי בולט ונטייה ברורה שאינה ניתנת לשינוי להטיל
16 את כל האחריות על המתרחש בחייה, על מציאות חיצונית כלומר להשליך את האשמה על
17 שירותי הרווחה, על הוריה, על אביה של הקטינה, על השכונה, על השכנים, על המערכות,
18 ואין לה כל יכולת לקיחת אחריות ומוגבלות. במצב דברים זה לא ניתן מבחינתה של האם
19 לקבל טיפול והדרכה ולעשות שינוי שכה חיוני עבורה. זאת ועוד, תיאורים רבים מתארים
20 כי לאם קווי התנהגות המאופיינים באלימות וזאת בשים לב למריבותיה עם אביה, עם
21 סבתה, עם שכנים, כאשר חלק מהמריבות מסתיימות במעורבות משטרתית ובמתן צווים
22 שיפוטיים וביחידת האימהות אין מקום לאימהות שמאופיינות בקווים אלימות. עוד
23 נקבע כי האם אינה מצליחה להתמיד ולשתף פעולה עם תוכניות טיפוליות שהוצעו לה, כך
24 דחתה 4 פעמים הצעות עזרה בדמות הכנסת סומכות, מדריכה הורית, שילוב הקטינה
25 במעונות יום, ובנוסף היא אינה זמינה טלפונית. חוסר שיתוף פעולה זה מפחית אף הוא
26 מהיכולת לצפות כי ניתן יהיה לשלבה בתצלחה עם הקטינה ביחידת האימהות. זאת ועוד,
27 האם בתשובותיה לשאלות שנשאלה הראתה חוסר תובנה מוחלט לאחריות מבוגר לבתו
28 הצעירה. כך למשל לא הבינה מדוע אסור לה לצעוק בביתה, לא הבינה מה מסוכן במתן
29 12 טיפות אופטלגין לקטינה רק כדי להרגיע אותה (אפילו שאינה חולה), לא קיימה סדר
30 יום מבחינת הקטינה ויצאה עמה בשעות לילה מאוחרות, האשימה את הקטינה, כי היא
31 (קטינה בת שנתיים...!!!) מפרקת לה את הבית ומרביצה לה ואף היא חנקה אותה.

32

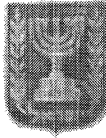

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזוהים -

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

8. לאור סירוב יחידת האימהות בבית שבתאי לוי לקבל את האם והקטינה, ובהסכמת האפוטרופא לדין, הורה בית משפט לנוער להאריך תוקף הצווים לרבות המשך שהיית הקטינה במשפחת קלט חירום וזירוז עריכת מבדקי מסוגלות הורית. במקביל הן האם והן האב נפגשו בנפרד עם הקטינה במרכז הקשר (ראה החלטה מיום 27.11.17).
9. ביום 18.1.18 עתרה העו"ס לחוק הנוער להאריך את צו הביניים תוך שצרפה חומרים המעידים על כך כי טרם הסתיימו מלוא הבדיקות אודות טובת הקטינה ודרכי טיפול מתאימות ועל כן יש צורך בהמתנה נוספת. הבקשה נקבעה לדיון ביום 21.1.18 בפני בית המשפט לנוער. באותו דיון ניתנה הסכמה של הצדדים להאריך את הצו על מנת שתיקבע וועדת תכנון טיפול תוך 30 יום ותבחן עתירת האב להעביר הקטינה לביתו ומשמורתו וכן מצבה של הקטינה ושל המשיבה.
10. ביום 18.2.18 הוגש תסקיר בעניין הקטינה על ידי העו"ס לחוק הנוער וזאת לאחר שהתקיימה וועדת תכנון טיפול ולאחר שנתקבלו דיווחים מהמסגרת בה שהתה הקטינה, לאחר קבלת אבחון מסוגלות הורית של האב, סיכום פגישת האם ביחידת אמהות בשבתאי לוי ועריכת ביקורי בית בבית האב ואמו. המדובר על תסקיר מפורט ביותר ומעמיק המתאר את כל השתלשלות העניינים מאז לידת הקטינה וכן את היעדר היכולות ההוריות והיעדר השיפור בהן חרף העזרה שהוצעה למשיבים. בתסקיר צוין עוד, כי ביום 17.1.18 התקבלה הערכת פסיכולוגית שנערכה לקטינה בה נמצא כי קיים פער משמעותי בין התפקוד המצופה ממנה לבין התפקוד המצופה מילדה רגילה בתחום החזותי – תפיסתי המהווה מוטוריקה עדינה וכי פער זה נובע בשל העדר התנסות הגם שלקטינה יש סקרנות וגירויים ולמרות סף תסכול נמוך שמפגינה. הקטינה סבלה מעיכוב שפתי ניכר וגם זה הוסבר על רקע העדר גרייה מתאימה לשפה וכי מאז הגעתה של הקטינה למשפחת האומנה חל שיפור משמעותי. בתחום הרגשי עלה כי ניכר שלקטינה חוויה בסיסית של חוסר אמון ביציבותם והישארותם של הדמויות סביבה מבלי להינטש, חרדה בסיסית שצרכיה הקיומיים לא יסופקו וכן בביטחון שדמויות משמעותיות ישארו אתה ויספקו את צרכיה, חרדה עוצמתית של נטישה שליוותה אותה גם במהלך השנה. לאור חוויה בסיסית זו של תלישות והיעדר יציבות ועקביות של דמויות מטפלות, נהגה הקטינה להיצמד פיזית אל דמויות מטפלות בעיקר כאשר חשה כי יש חשש להימצאותן או היעלמותן, כמו למשל כאשר יצאו מקרבתה מיידית או כאשר היתה תחרות על תשומת הלב מצד ילדים אחרים. בהיעדר דמות התקשרות מופנמת שהיא מרגיעה ומווסתת היא נצמדת פיזית מתקשה להפנים בתוכה את החוויות המטיבות וחרדת הנטישה היא כה עוצמתית עד כדי תגובה של רטינה ובכי בכל מצב יומיומי של ריחוק קל מהדמויות

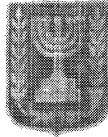

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1 המטפלות בה. ניכר עוד, כי ההתקשרות הראשונית של הילדה פגועה והיא נעדרת חוויה
2 בסיסית של צרכיה הבסיסיים בבטחון והזנה יסופקו באופן עקבי ומטיב והחסבר לכך
3 הינו ככל הנראה חוויות ראשוניות של טיפול לא מותאם ולא עקבי מצד האם. לכן עסוקה
4 היתה מאוד בסיפוק צרכים ראשוניים אלו על חשבון יכולתה להתפנות ללמידה וחקר
5 הסביבה היא נותרת דרוכה וחרדה מאוד כל הזמן לרבות במהלך השינה. עם זאת,
6 בהדרגה החלה ליצור קשר מובחן עם הורה האומנה והחלה לסגל את אט הרגלי שינה
7 ואכילה מווסתים יותר. יכולת זו ליצירת קשר עודדה את גורמי הטפול יכולת של הילדה
8 ליצור בהדרגה קשר מטיב ומובחן.
9
- 10 בכל הנוגע לאבחון מסוגלות הורית שנעשה לאב על ידי הפסיכולוג יגאל קניגסוולד .11
11 מחדש 1/18 עלה כי הוא זקוק לזמן להסתגל למצבים חדשים, סך כוחות ההתמודדות
12 שלו צנוע, הוא נוטה להתמקד בהיבטים מוחשיים ומעשיים של המציאות וכפועל יוצא
13 מטיב להתמודד מול דרישות קונקרטיות ובמצבים פשוטים כאשר מול מצבים לא צפויים
14 של אלימות ואי בהירות, עשויה להתרחש נסיגה תפקודית עקב עליה בחרדה. הוא זקוק
15 לעזרה רבה ולעידוד ולתמיכה חיצונית כדי להצליח לשמור על תפקוד והתמודדות עם
16 המציאות. הוא אינו מסוכן לקטינה, ויש לו מוטיבציה גבוהה מאוד ליצור עמה קשר, אך
17 עם זאת יחסי האובייקט דלים, תפיסת הזולת שטחית, וממוקדת במאפיינים חיצוניים ועל
18 רקע זה יתכן קושי לתפוס את צרכיה של בתו באופן אינטגרטיבי, כך שהוא צפוי להתמקד
19 בנתינה מוחשית במענה לצרכים חומריים על חשבון אלו הרגשיים. מסוגלותו ההורית
20 חלקית והוא זקוק באופן חד משמעי לליווי, הדרכה וסיוע יום יומי סביב למידת התפקיד
21 ההורי לשיפור מיומנות של תקשורת, משחק וקשב לצרכי הילדה. ללא דמות מלווה באופן
22 קבוע קיים חשש כי אם הקטינה תהיה איתו יפגע מצבה הרגשי. בנוסף הוא זקוק להדרכה
23 הורית אינטנסיבית.
24
- 25 התרשמות מהקשר של הקטינה עם האב במרכז הקשר לימדה בתחילה על נוקשות מצדו .12
26 כלפי הקטינה, חוסר הבנה של השלב ההתפתחותי בו היא נמצאת, דבר שמלווה באמירות
27 בלתי מותאמות, וכל ניסיון לשקף לו להדריך אותו ולכוון אותו בתוך המפגש עם הילדה
28 על ידי הצוות המקצועי נתקל בהתנגדות וחוסר הקשבה מצדו. ניכר כי הוא מתקשה לקבל
29 ביקורת והדרכה קונקרטית למרות שמצד שני הייתה התרשמות שהוא מלא בנתינה, חום
30 ואהבה לקטינה. בהדרגה תואר כי אף היה שיפור בקשר בין האב לבין הקטינה, אך מצד
31 שני הוא המשיך להדוף הכוונה ויעוץ שהוצעו לו במרכז הקשר, והדבר גרם לחשש כי זה
32 עלול לחבל בהתפתחותה התקינה. גם במעברים ופרידות האב התקשה מאוד, לא הכין את
33 עצמו ואת הקטינה, ולא שמר על הזמנים ונדרש לסיוע של עובדות מרכז הקשר. בשלב זה

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1 חלה ככל הנראה תפנית אצל האב שהחליט "להרים ידיים" ולהפסיק להיאבק על
2 משמורת הקטינה.
3
4 13. ולראיה, ביום 4.2.18 נערכה וועדת תכנון טיפול בעניין הקטינה, והאב לא התייצב אליה
5 ומסר דרך האפוטרופא לדין, כי לא מתכוון להגיע ומוותר על הקשר עם הילדה ולא
6 מתכוון להמשיך במרכז הקשר. לאור זאת, המליצה הוועדה להמשיך על הסדרי שהות עם
7 האם במרכז הקשר, להאריך תוקף הכרזת הקטינה כנוקטת והמשך הוצאתה למשפחת
8 אומנה חסויה עם אופק אימוץ וכן לערוך בדיקת מסוגלות הורית לאם. גם בשיחה
9 שנערכה מאוחר יותר עם האב, חשיבתו היתה נוקשה והוא סרב להגיע לראות את הילדה
10 במרכז הקשר ומאז 29.1.18 לא הגיע לשם.
11
12 14. ביום 25.2.18 נערך דיון בבית משפט לנוער בעקבות בקשת העו"ס להארכת תוקף הצווים
13 לנוכח כל המסמכים והמידע המצטבר ביחס לקטינה וביחס לאם ולאב. בתום הדיון
14 ניתנה החלטה, בה קבע בית המשפט לנוער בלב כבד ובצער רב כי יש להעביר את הקטינה
15 למשפחת אומנה חסויה לטווח ארוך לפי המלצת שירות למען הילד. אציין, כי נראה
16 שהצער שנלווה להחלטה, נבע מכך שמשמעות הדבר הינה העברה נוספת של הקטינה
17 הפעם משפחת קלט החירום למשפחת אומנה חסויה בשל העדר חלופה אחרת.
18
19 15. בית המשפט לנוער התייחס לאי התמיכה בדמות אי ההתייצבות של אמו של האב לדיון
20 ולוועדת תכנון טיפול, כאשר ראה בתמיכת אמו של האב בו יסוד חשוב מאוד לקיומה של
21 יכולת היתכנות לקבל הקטינה למשמורתו. בנוסף, התייחס בית המשפט לנוער להתנהלות
22 המשיב באי הגעה לוועדת תכנון טיפול, וכן הפסקת הקשר עם הקטינה במרכז הקשר
23 וקבע כי בהתנהלות זו של האב ואמו הוכיחו את חוסר מסוגלותו לשמש לקטינה כבית
24 יציב וקבוע נדבך נוסף המצטרף לחוות הדעת הפסיכולוגית שקובעת, כי מסוגלותו
25 ההורית היא חלקית בלבד. נקבע כי בעת הזו לא ניתן אמון בהצהרותיו ויש חשש כבד
26 שלא יעמוד בהם. באשר לאם, נקבע כי עליה לעבור הערכת מסוגלות הורית, ובינתיים יש
27 להעביר את הקטינה למשפחת אומנה לטווח ארוך.
28
29 16. הדיון הבא נקבע ל-12.4.18 כאשר בדיון הקודם הוארכו הצווים לשישה חודשים. לקראת
30 הדיון הודיעה העו"ס לחוק תנוער, כי האם התנהגה באלימות במרכז הקשר בעקבות
31 מקרה שבו הודיעו לה יום לפני מפגש על ביטולו, וכפועל יוצא היא זומנה לשיחה בלשכת
32 הרווחה ולא היתה קשובה והתנהגה בתוקפנות והיה צורך בסיוע של שומר להוציאה
33 מהמקום.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חשוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים-

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

17. ביום 4.3.18 החל ההליך של אבחון מסוגלות הורית שבמהלכו הודיעה בפני המאבחן את רצונה להיפגש עם הקטינה אחת לשבועיים ולא כל שבוע. האם השלימה, בסופו של דבר, בדיקת מסוגלות הורית, על ידי די"ר שפיק מסאלחה, שקבע כי אין לה מסוגלות הורית כלפי הילדה וכי לאור העובדה כי סובלת מבעיות כרוניות הרי שנתון זה לא צפוי כי ישתנה בעתיד ועל כן המליץ המומחה להעביר את הקטינה למשפחת אומנה שתאמץ אותה. הדיון נדחה ובמקביל ביום 18.5.18 הועברה הקטינה למשפחת אומנה עם אופק אימוץ אצלה היא שוהה עד היום.
18. ביום 11.6.18 התקיים דיון נוסף בבית המשפט לנוער, ובמסגרתו הסכים ב"כ המשיבה להארכת הצווים בעניינה של הקטינה והסביר, כי ממצאי האבחון הוביל את האם להפנים את המצב לפיו לא תוכל לקבל את הקטינה למשמורתה אך היא מבקשת לקיים מפגשים קבועים, ואם יתקיים הליך של אימוץ היא תתנגד לו. יש לציין, כי מעת לעת החליפה האם את הייצוג בבית המשפט לנוער.
19. ביום 29.11.18 התקיים דיון מעקבי בבית המשפט לנוער, במסגרתו ביקשה האם לשוב ולעניין מחדש בסוגיית הוצאת הקטינה ממשמורתה ובית המשפט דחה ביום 5.12.18 את הבקשה וקבע, כי לא נתקיימו נסיבות חדשות המצדיקות את שינוי דרכי הטיפול, האם פנתה בכתב פעם נוספת ביום 11.12.18 וטענה באריכות כנגד המהלכים שנעשו בעניין הקטינה ולאור זאת שינה בית המשפט לנוער את החלטתו מיום 15.12.18 וקבע, כי ישמעו ראיות בתיק בסוגיית דרכי הטיפול הנבדקות בעניינה לפי סעיף 14 לחוק הנוער.
20. בית המשפט לנוער קיים איפה דיון הוכחות ממצה בו נחקר גם המומחה בתחום הפסיכולוגיה לעניין חוות דעת מסוגלות הורית, ד"ר שפיק מסאלחה, וכן עדים נוספים.
21. ולאחר מכן ניתנה החלטה של בית משפט לנוער המונה 17 עמודים, המפרטת את כל השתלשלות ההליכים כאמור לעיל והקובעת כדלהלן:
- א. הוראות סעיף 14 לחוק הנוער, מהוות את המסגרת המשפטית להחלטה בדבר קביעת דרכי טיפול בעניינה של הילדה וכן בחינת שינוי נסיבות שמצדיק שינוי באותם דרכי טיפול. לא הוכחו נסיבות המצדיקות שינוי דרכי הטיפול.
- ב. נזקקותה של הקטינה בעינה עומדת לאור העדר יכולות ההורים להבטיח את שלומה הגופני והנפשי כאשר שהתה בבית האם.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חשוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים-

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1
- 2 האם נעדרת יכולת לגדל את הילדה וקיימת תשתית ראייתית לחוסר מסוגלותה
- 3 ההורית המבוססת על:
- 4 .1 עדויות עו"ס המשפחה, המכירות אותה ואת בני משפחתה. עדויות אלו
- 5 נמצאו מהימנות על ידי בית המשפט לנוער;
- 6 .2 עו"ס לחוק הנוער, עדויות של האם עצמה בהן ניתן ללמוד על סיטואציה
- 7 מחיי היומיום שממחישות את הסכנה הנשקפת לילדה כאשר גרה עמה;
- 8 .3 עדויות של אביה של האם בדבר התנהגות אלימה של בתו כלפיו וכלפי
- 9 הקטינה וכן ניסיונו להגן עליה מפני עונשים שהאם נתנה לה;
- 10 .4 ניסיונות קודמים למתן עזרה וסיוע למשיבה לשפר את המסוגלות
- 11 והיכולות ההוריות ודחייתם על ידי האם;
- 12 .5 דיווחים טלפונים חסויים של שכנים;
- 13 .6 סירוב האם להשתלב ביחידת אמהות בבית שבתאי לוי ואי התאמתה;
- 14 .7 עדות האם עצמה ובה מודעות חלקית למגבלותיה ולחוסר המסוגלות
- 15 להתמודד עם קשיים ובפרט עם גידול ילדים והעדר יכולת לרכוש כלים
- 16 ומיומנות ליצירה או לשיקום מסוגלות זו, הודעותיה של האם כי אינה
- 17 יכולה להתמודד עם הילדה ולהשתלט עליה, אינה יכולה להרגיע אותה,
- 18 אינה יכולה לנגוע בה, אינה יכולה להתחבר אליה, וכן הודעות כי היא
- 19 היכתה אותה כיוון שבכתה ללא הפסקה, טענות כי הבת הקטינה לא
- 20 שפיה, כיוון שגם הוריה לא שפויים, כשלונה להפסיק להשתמש בכח
- 21 כלפי הקטינה, הניסיון להטיל על הקטינה את האחריות על כך שהיא
- 22 "הגיעה לקצה", העדר יכולת לשמוע בכי וצרחות של תינוק, ולמעשה
- 23 הודאתה כי גידולה של הילדה הינו מעבר ליכולותיה;
- 24 .8 חוות דעת מומחה בעניין המסוגלות ההורית הקובעת כי האם נעדרת
- 25 מסוגלות הורית לאור הבעיות הכרוניות מהן היא סובלת. ממצאים
- 26 מבחנים פסיכולוגיים שמראים היא סובלת מחוסר סבלנות, חוסר שליטה
- 27 בדחפים, עייפות וייאוש, ורקע שעלול להוביל אותה להתנהגות באלימות
- 28 שתופיע כתוצר של אימפולסיביות חוסר שליטה ברגעי לחץ מתוך תסכול
- 29 וחוסר ויסות רגשי. סיכום חוות דעת המומחה והסבריו כי הוא ממליץ
- 30 על אימוץ כיוון שסיכוי השיקום ההורי הוא בבחינת אפסי. הן לאור
- 31 העובדה שהפרעות אישיות הן עמידות בפני טיפול, הן משום שהבעיה
- 32 היא כרונית ולא כתגובה למשבר, והן לאור העובדה כי היא דחתה את כל
- 33 ניסיונות הטיפול שהוצעו לה על ידי שירותי הרווחה. עדות המומחה

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1 היתה מהימנה, לא נסתרה, לא קועקעה, והשתלבה במארג הראיות
2 האחרות;
- 3 .9. התנהלות האם במהלך דיונים בבית המשפט המלמדים על מסוכנות
4 שנשקפת לקטינה, על אלימות בוטה שהופעלה כלפיה וחשש כבד
5 מהפעלת אלימות פיזית;
- 6 .10. מצבה של הקטינה עת הוצאה ממשמורת האם והאבחון שמחזק את כל
7 האמור והמלמד על כך שההתקשרות הראשונית של הקטינה פגועה והיא
8 סובלת מקשיי התפתחות וחרדה וחסיכים רגשיים חריפים אשר הגורם
9 המרכזי להם הינו הקשר עם האם מאז לידתה ועד הוצאתה לקלט
10 חירום.
- 11
- 12 ד. בית המשפט לנוער הגיע למסקנה כי האם אישה אינטליגנטית מסורה ודואגת
13 ואוהבת את הקטינה בכל מעודה ולא רצתה לפגוע בה, להכאיב לה או להרע לה
14 בכוונה אך למעשה בשל עברה הקשה נסיבותיה האישיות והמשפחתיות,
15 מוגבלותה הכרונית על גווניה השונים, אין היא מסוגלת להצליח במשימת גידול
16 הילדה.
- 17
- 18 ה. לקטינה זכות לבית אוהב, חם, יציב וקבוע ולמעשה גם האם ביקשה את סופיות
19 הדיון וסיומו לקבל מנוח מהמאבק ובשם זכות זו של הקטינה, ובשם זכות האם
20 לסופיות הדיון, קרא בית משפט לנוער לפעול בדחיפות בעניינה של הקטינה
21 ולקדם הליכים מתאימים בבית משפט לענייני משפחה והותיר את דרכי הטיפול
22 על כנן.
- 23
- 24 .22. החלטת בית המשפט לנוער ניתנה ביום 1.7.19 והיא החלטה חלוטה שלא הוגש עליה
25 ערעור.
- 26
- 27 .23. כאמור חלפו 23 ימים מאז ההחלטה של בית המשפט לנוער ובי"כ היועמ"ש הגיש את
28 התובענה שבפניי.
- 29
30
31
32
33

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

ד. ההליך בבית משפט זה:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

24. עם הגשת התביעה שבפניי הורתי על מינוי אפוטרופא לדין לקטינה וקבעתי דיון ליום 19.11.19 וכן הוריתי ללשכה לסיוע משפטי לשקול מינוי ייצוג להורים.

25. בנוסף ניתנה החלטתי במהלך הפגרה המאריכה את צו הנוקקות ביחס לקטינה למשך 9 חודשים עם מתן אפשרות לכל אחד מההורים לעתור לעיון חדש בהחלטה. אדגיש, כי לא הוגשה בקשה שכזו לעיון מחדש.

26. הדיון הקודם ליום 10.11.19 אך האם לא ידעה על כך ועל כן הותרתי את מועד הדיון המקורי של 19.11.19 על כנו, עם מטרה לאפשר לה לבוא יומה בבית המשפט.

27. במסגרת הדיון מיום 10.11.19 עודכנתי על ידי העו"ס לחוק האימוץ כי מאז פסק הדין של בית המשפט לנוער, נהגה האם לחתפרץ בלשכת הרווחה, ולהגיע עם דפים שונים והצורך בהתערבות של גורמים נוספים כדי להרגיע אותה והיא לא פגשה בקטינה מאז יולי 2019. עוד נטען על ידי העו"ס, כי המשגיב הסכים לחתום על הסכמה למסירת הקטינה לאימוץ אך לאחרונה חזר בו. הוא אמר שלא מסוגל לנהל קשר הורי שיש לילדה אמא שכזו, ומודע להליכים לרבות בבית משפט זה אך ככל הנראה מבין שלא יוכל לגדל את הילדה.

28. לדיון ביום 19.11.19, לא היתה התייצבות מטעם האב, ולא הוגשה כל הודעה מטעמו. האם התייצבה לדיון ובית המשפט אפשר לה להשמיע את קולה באריכות. בדומה לדברי האם בבית המשפט לנוער כך גם בפניי, היא הודתה שהיא אישה חולה פיזית ונפשית. היא סבורה שהילדה עברה שטיפות מה כנגדה, והיא חשה פגועה מהתנהגות שירותי הרווחה כלפיה. היא אמרה כי היא מעוניינת בילדה ובחזרתה אליה, ולעולם לא תחתום על שום אימוץ או הסכמה לאימוץ והיא רוצה החלטה של בית המשפט תוך שמוסרת שהיא תקבל כל החלטה של בית המשפט. מבחינתה המשיכה בחייה, והיא לא יכולה להמשיך ולעבור את מסכת העינויים הזו. עוד מסרה כי אין טעם בקיום קשר שלה עם הילדה. לדבריה במהלך כל הגידול היה לה קשה ולא התחברה אל הילדה, למרות כל נסיונה לא הצליחה להרגיע אותה לווסת אותה, להתקרב אליה.

באשר לאב היא מסרה כי אף לה ידוע שהוא לא מעוניין בגידול הקטינה או בהתמודדות משפטית.

**בית משפט לענייני משפחה בנצרות
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -**

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

ה. המתווה הנורמטיבי הנוכחי:

29. סעיף 13(א) לחוק האימוץ קובע כך:

- "(א) באין הסכמת הורה, רשאי בית משפט, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, להכריז על ילד כבר-אימוץ, אם נוכח כי נתקיים אחד מאלה:
- ... (4) ההורה הפקיר את הילד, או נמנע ללא סיבה סבירה, מלקיים במשך שישה חודשים רצופים קשר אישי איתו.
- (5) ההורה נמנע ללא סיבה סבירה, מלקיים במשך שישה חודשים רצופים, את חובותיו כלפי הילד כולם או עיקרם.
- (6) הילד היה מוחזק מחוץ לבית הורהו במשך שישה חודשים שתחילתם בטרם מלאו לו 6 שנים וההורה סירב, ללא הצדקה לקבלו לביתו.
- (7) ההורה אינו מסוגל לדאוג לילדו כראוי בשל התנהגותו או מצבו, ואין סיכוי שהתנהגותו או מצבו ישתנו בעתיד הנראה לעין על אף עזרה כלכלית לשיקומו".

30. בכל תובענה בעניין אימוץ ילדים מונח בפני בית המשפט, העיקרון שבסעיף 1ב לחוק הקובע:

"בעת בחינת טובת המאומץ בהחלטות בהליכי אימוץ יובאו בחשבון זכויות הילד, צרכיו והאינטרסים שלו, לרבות זכותו ליציבות ובכלל זה צמצום העברתו ככל הניתן בין מסגרות או בין משפחות; ככל שהמאומץ מסוגל להבין בדבר, יובאו בחשבון גם רצונו ודעתו לגבי אותו עניין, בלי לגרוע מהוראות סעיף 7".

31. כאמור, הוראות סעיפים 13(א)(4)(5) לחוק, מתייחסות להיעדר קשר בין ההורים לקטינים והיעדר קיום חובות ההורים כלפי הקטינים, בתקופה של שישה חודשים. הוראת סעיף 13(א)(7) לשני מוקדי זמן: התווה והעתיד. ביחס לעילה זו התנאי הראשון שעל ב"כ היועמ"ש להוכיח הוא: כי ההורה אינו מסוגל לדאוג לילדו כראוי, בשל התנהגותו או מצבו. תנאי זה נבחן על פי הנסיבות של ההורה או ההורים עד למועד הדיון. מקום שתנאי זה מתמלא, הרי כי אז יש לבחון את התנאי השני, לפיו אין סיכוי שהתנהגותו של אותו הורה תשתנה בעתיד הנראה לעין תוך קבלת עזרה כלכלית וטיפולית סבירה מרשות הרווחה. (ראו למשל רע"א 5055/09 פלונית נגד היועמ"ש (פורסם במאגרים, 13.1.10); בע"מ 10791/05 פלוני נגד היועמ"ש, (פורסם במאגרים, 2006); בע"מ 6593/06 פלוני נגד

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1 היועמ"ש, (פורסם במאגרים (2007)) בע"מ 7204/10 פלונית נ' היועמ"ש, (22/2/2011),
2 פורסם במאגרים).
3 לעניין הרכיב השני אשר עניינו בתהייה: מה צופן בחובו העתיד? פירט כבוד השופט אלון
4 המנוח בע"א 17/88 פלוני נ' היועמ"ש פ"ד מב(1) 617 (בפסקה 14) שלושה מבחנים
5 מצטברים לבחינתו של רכיב זה (ומאז לא חל שינוי משמעותי בבחינתם):
6 "... שלושה תנאים מצטברים קבועים בו ברכיב השני של הבחינה
7 העתידית:
8 א. הסיכוי שהתנהגותו או מצבו (של ההורה) ישתנו בעתיד,
9 באופן שיהא מסוגל לדאוג לילדו,
10 ב. השינוי יכול שיתחולל בהתחשב בעזרה כלכלית וטיפולית
11 סבירה, כמקובל ברשויות הסעד, לשיקומו;
12 ג. העתיד צריך שיהא נראה לעין...".
13
- 14 33. נפסק עוד, כי המונח "מסוגלות" מדגיש את פוטנציאל ההורות – לא רק של היום, אלא של
15 המחר – בנבדל מהשימוש במונח "יכולת" או "תפקוד". שילוב המונח "מסוגלות", עם
16 השפעת עזרתה של לשכת הרווחה מטעם רשויות הסעד – מלמד שרק במקרה קיצוני בו איך
17 אפשרות לשנות את המצב, תתהווה עילת אימוץ (בע"מ 7204/10 לעיל, בעמ' 10). ועוד נקבע
18 כי לא מדובר בעילה כללית או בדיקה כללית, מדובר בבחינה נקודתית על פי תנאי הסעיף
19 (13א(7)). בית המשפט מבהיר עוד כי בבדיקת קיום עילת היעדר המסוגלות, אין התייחסות
20 לטובת הילד והיא אינה כלי הבדיקה של בית המשפט, אלא בחינת המסוגלות ההורית
21 לגידול ראוי של הילד הספציפי ולהיעדר סיכוי לשינוי המצב בעתיד הנראה לעין, גם אם
22 יתקבל סיוע מהרשויות הרלבנטיות. תחימות בדיקת המסוגלות בעתיד הנראה לעין, נועדה
23 אף היא לשמור על זכות הילד לאור העובדה שניתוקו מהוריו היא צעד גורלי ודרמטי ביותר
24 בחייו (שם, בעמ' 11).
25
- 26 34. זאת ועוד, אין באמירות או הבטחות מילוליות של ההורה, כי הוא מסוגל להשתנות, כדי
27 להוות אבן בוחן לקיום התנאי השני, כי אם נדרשת בחינת סיכוי אובייקטיבי שההורה
28 מסוגל מכאן ואילך להשתנות: "הן מבחינת הטיפול הפיזי - חומרי, והן מבחינת היחס
29 הרגשי - הוריי" (ע"א 17/88 הנ"ל, וכן בע"מ 9229/2004 היועמ"ש נגד פלונית, לא פורסם -
30 [פדאור 05 (19), 255 עמ' 5]).
31
32
- 33 35. השאלה שתישאל היא איפוא: "האם ההורה מסוגל לדאוג לקטין ולא האם הוא רוצה בכך".
34 עוד חשוב לציין, כי נקבע שיש לנקוט זהירות יתירה בהכרזה על קטין כבר-אימוץ ובייחוד

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

- 1 כשהדבר נעשה בהתאם לעילת סעיף 7(13) לחוק האימוץ (ראו בע"מ 10791/05 ובע"מ
2 6593/06 לעיל, שם בעמ' 21).
- 3
- 4 36. הפסיקה קובעת כי אחד הכלים שיעשה בהם בית המשפט לשם "ניבוי" מסוגלות הורית
5 עתידית בפועל הינו ניסיון העבר:
- 6 *"אכן, השאלה אינה רק אנו בעבר החווים לא היו מסוגלים לדאוג כראוי לילדם.*
7 *השאלה היא גם מה צפון בחיק העתיד. כמובן, ניסיון העבר שופך אור לא רק על*
8 *החווה אלא גם על העתיד"* (בע"מ 9229/04 היועץ המשפטי לממשלה נ'
9 פלונית [פדאור (לא פרסום) 05 (19) 255] עמ' 5).
- 10 ובמקום אחר נאמר:
- 11 *"העבר והחווה מהווים כלי מדידה לעתיד" (בע"מ 7204/10 לעיל)*
- 12
- 13 37. באשר לשאלה מהו "העתיד הנראה לעין" נפסק כי אורך התקופה ייקבע ממקרה למקרה,
14 אך בכל מקרה אין עסקינן בפרק זמן שגבולותיו פתוחים ופרוצים. 'העתיד הנראה לעין'
15 מבחין בין עתיד קרוב לעתיד רחוק והוא מהווה מבחן גמיש התלוי בנסיבות המקרה (בע"מ
16 7204/10 לעיל).
- 17
- 18 1. **הסתמכות בית משפט זה על קביעות חלוטות של בית המשפט לנוער וקריאה**
19 **לשינוי התנהלות זיונית לשם הטבה עם ילדים וקיצור זמן ההכרעה בעניינם:**
- 20
- 21 38. במקרה שלפניי הגעתי לכלל מסקנה בחינת היעדר המסוגלות ההורית בעבר, בהווה ובעתיד
22 (הקרוב והרחוק) נעשתה באופן יסודי במסגרת ההליך בבית המשפט לנוער עד כי אין בית
23 משפט זה אמור כלל לבצע בדיקה נוספת ומחודשת של הדברים, הן לאור עמדת האם, הן
24 לאור ההיתכנות האפסית שיוכח דבר מה שונה או חדש והן לאור חשיבות זמן הילדה
25 שבפניי, כי עניינה יוכרע ויסתיים.
- 26
- 27 39. המקרה הנוכחי מהווה דוגמא מובהקת לצורך ביצירת הסדר נורמטיבי, משפטי ודיוני
28 שיבטיח רצף בקבלת החלטות בעניינם של ילדים רכים אשר מוצאים ממשמורת הוריהם,
29 ועולה הצורך להכריז עליהם כנוקקים תוך שבמקביל או במועד מאוחר יותר מתקיימת גם
30 התובנה שאין אפשרות שתהיה מסוגלות הורית להוריהם או יכולות הוריות מספקות לקבל
31 את הילדים בחזרה ולגדל אותם בעצמם, גם לא עם עזרה סבירה של רשויות הרוחה.
- 32

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

40. הקטינה שבפניי נולדה ב-2015 ואנו על סף סיום שנת 2019 כאשר במשך שנתיים התנהלו הליכים בעניינה בבית המשפט לנוער ועוד 4 חודשים בפניי. טובת ילדים אינה מתיישבת ואינה מאפשרת קבלת החלטות שיפוטיות בעניין אימוצם על פני משך זמן כה רב. לא בכדי, נקבעו לוחות זמנים להחלטות בית משפט בהליכי אימוץ אך כאמור הקושי לא נובע רק מהתארכות ההליכים בתיקי אימוץ אלא גם מהעובדה שהליכים אלו קודמים, על פי רוב, הליכים ממושכים על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה) בבית משפט לנוער.
41. בחודש נובמבר 2016 הוגש לשרת המשפטים דאז דוח הוועדה לבחינת חוק אימוץ ילדים תשמי"א – 1981 והליכי אימוץ ילדים בישראל (להלן: "דוח וועדת גרוס"). ההמלצות בחוות הדעת עדיין לא אומצו ולא קיבלו תוקף מחייב כלשהו אך יחד עם זאת מדובר בדו"ח חשוב שכולל התייחסות מקצועית ויסודית לעקרונות חשובים בעניין הרצף בקבלת החלטות בעניינם של הילדים. בפרק די' לדו"ח וועדת גרוס קיימת התייחסות להליך האימוץ על פני רצף טיפול בילדים בסיכון – תכנון טיפול וניסיונות שיקום. מטרת הדיון בפרק זה הינה למצוא פתרונות לגידול הילד באופן שימנע העברתו ממסגרת אחת לאחרת, שלא לצורך, ותעניק לו מוקדם ככל האפשר בית קבוע. הילד הוא אותו ילד, והעובדה שגורמי הטיפול והרווחה משתנים או בתי המשפט שדנים בעניינו, גוזלת זמן יקר ולעיתים בלתי הפיך להתפתחותו. העדר הרצף כמו המקרה שבפניי, שבו תחילה הוצאה הקטינה למשפחת קלט חירום ורק לאחר מספר חודשים הועברה למשפחת אומנה עם אופק של אימוץ, הינו תוצאה קשה שפוגעת פגיעה אנושה בהתפתחות של ילדים וזאת דווקא בגילאים שבהם היציבות, הקביעות, והשמירה על דמויות מטפלות קרובות לילדים ללא שינויים הינה קריטית להתפתחותם התקינה.
42. המציאות הנוכחית בהליכי נזקקות ואימוץ וההפרדה בין שירותי הרווחה השונים (מקומיים במסגרת הרשות המקומית לעומת ארציים במסגרת חוק אימוץ ילדים ושירות למען הילד), גורמת לכך שעובדים סוציאליים ברמה המקומית ממשיכים במאמצייהם להביא לשיקום ההורים גם מקום שבו אפסו הסיכויים לכך. וועדת תכנון טיפול ברמה המקומית ממשיכות לקבל החלטות על השארת ילד בבית, או על המשך השמה חוץ ביתית לרבות מעבר ממסגרת אחת לאחרת. גם כאשר אין כל סיכוי כי הילד יוכל לחזור לבית הוריו (עמוד 45 לדוח וועדת גרוס וכן ראה בנבנישתי ושמעוני **ילדים נפגעי התעללות והזנחה השוהים במסגרות חוץ ביתית מטופלים בקהילה** – ריקע ותוצאות, מכון חרוב בלשכת המרכזית לסטטיסטיקה - 2001). המחקר מעלה כי כ-80% מהילדים שנמצאים במסגרות השמה חוץ ביתית אינם חוזרים לבית הוריהם. גם הגורמים בתוך משרד הרווחה משתנים כאשר המסלול לטיפול בילד עובר ממסלול של נזקקות לבית משפט לנוער לבין מסלול של אימוץ לבית משפט

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

1 לענייני משפחה. אותם גורמים שליווי את הילד בקהילה ו/או הנחו את משפחת האומנה ככל
2 שהוצא למשפחת אומנה, יוצאים מהתמונה ובמקומם נכנסים לתמונה עובדים סוציאליים
3 של חוק האימוץ שעובדים ברמה ארצית ולא רמה מקומית. גם כאן יש פגיעה ישירה בילד
4 ובחורה הביולוגי וטול כהמחשה את המתרחש במרכזי הקשר: בהליך הנזקקות נוצרת
5 היכרות בין העו"ס לחוק הנוער לבין האם והילד. בהליך האימוץ, העו"ס לחוק הנוער מפנה
6 מקומה והעו"ס לחוק האימוץ מתווכת בדרך כלל בצמתים הנוגעים לקשר בין הילד לבין
7 הוריו. הוא הדין לעניין הקשר בין משפחת האומנה לבין המשפחה הביולוגית.
8
9 43. ולא רק הגורמים המטפלים בשירותי הרווחה משתנים, יש גם שוני במאגר המשפחות: קיים
10 סוג אחד של מאגר של משפחות המקבלות היתר לשמש כאומנה זמנית בתיקי נזקקות בבית
11 המשפט לנוער (ראו הוראות חוק אומנת ילדים, התשע"ו - 2016) וסוג אחר של מאגר
12 משפחות אשר השירות למען הילד מאשרן כמשפחות אומנה עם "אופק אימוץ", כלומר
13 משפחות שבהגדרה אמורות לקלוט את הילד החל משלבי הטיפול בבית המשפט לנוער
14 (הליכי נזקקות) ועד לסיום ההליכים בבית המשפט לענייני משפחה (הליכי האימוץ). יוער כי
15 חוקי האומנה והאימוץ אינם כוללים הוראות ספציפיות ביחס לקשר בין הליך האומנה
16 להליך האימוץ ו/או להשמה באומנה לקראת אימוץ (דו"ח מחקר של הכנסת, מאומנה
17 לאימוץ – רקע תיאורטי וסקירה משווה, 4/5/2016). השוני בין משפחות האומנה השונות
18 הוא ברמת הקשר של הילד עם המשפחה הביולוגית וכן במערך החובות המוטל על משפחת
19 האומנה (כגון חובת שימור קשר בין הילד לבין אחיו ו/או לבין הוריו לפי החלטות בית
20 המשפט). בנוסף, יש שוני ברמת החיסיון של המשפחות. משפחת אומנה בדרך כלל אמורה
21 לשמור על קשר של הילד עם הוריו (סעיף 8.2. לחוראות התע"ס) ופעמים רבות זהותה ידועה
22 למשפחה הביולוגית (הגם שניתן להורות על חיסיון פרטי משפחת האומנה במקרים
23 מסויימים). משפחת אומנה המיועדת לאמץ כמעט תמיד תישמר חסויה, למקרה שיהיה
24 מדובר בסופו של יום בהכרזה על הילד כבר אימוץ ללא צמצום תוצאות האימוץ (כלומר
25 אימוץ סגור).
26 מצב דברים מורכב זה, מוביל פעמים לא מעטות לכך שבית המשפט לנוער מורה על השמת
27 הילד אצל רשות הסעד שמעבירה קטין למשפחת אומנה זמנית ובתום ההליכים בבית
28 המשפט לנוער, אלא אם כן נאמר אחרת, וכאשר מוגשת תובענה להכריז על הקטין כבר
29 אימוץ כלפי הוריו, מוגשת לבית המשפט לענייני משפחה בקשה להעברת הילד פעם נוספת,
30 הפעם למשפחה שמיועדת לאמץ את הילד (ראה הוראות סעיף 12ג) לחוק האימוץ). כאן
31 היעדר הרצף (במשפחות האומנה) לא קשור רק למימד הזמן, כאן, זו כבר פגיעה קשה בילד
32 שבראשונה נלקח מהוריו ובשנית נלקח ממשפחת אומנה אליה נקלט. בשעה שמהלכים אלה
33 מתרחשים בדרך כלל בגילאים רכים וצעירים של הילדים ובמהלך בניית הליך ההתקשרות

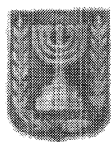

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

- 1 שלהם עם הדמויות המטפלות (attachment), כל קטיעה ופגיעה בהליך ההתקשרות עלולה
2 להיות הרת גורל ודרמטיות עבור התפתחותו העתידה של הילד. כידוע, התקשרות, הינה
3 תיאוריה מבוססת על כך שלהתקשרות הראשונית בין אדם מינקות לבין הדמויות המטפלות
4 אותו חשיבות עצומה במהלך החיים, וכי ההמשכיות והתמדה בקשר הראשוני שנוצר הינו
5 יסוד מרכזי בהתפתחותו התקינה של כל אדם.
6 (ראו: ג'ון בולבי, בטיס בטוח, התקשרות הורה-ילד והתפתחות אנושית בריאה, 1988
7 הוצאת עם עובד, בעמ' 121-135 ;
8 Dozier M., Stolar K.C. Albus K.b. & Bates, B. (2001) attachments for infants in foster care: The
9 role of the caregiver state of mind, *child (development* 72(5) 1467
10 וכן: פסיכיאטריה של הילד והמתבגר בעריכת, עמ' 7, 55 -1 220
11 וכן עמ' 50-49 לדו"ח ועדת גרוס).
12
13 חשוב לציין בהקשר זה שתיאוריית ההתקשרות התקבלה בפסיקת בית המשפט העליון
14 (בפרט בחליכי אימוץ) והיא מקנה משקל מהותי, במסגרת בחינת טובת הילד, לנוקש שעלול
15 להיגרם לילד אם ינותק מהדמויות המגדלות ונוכח החשש כי ייגרם לו עקב כך משבר נפשי
16 חמור (נפסקה 51 לפסק דינו של הנשיא ברק בבע"מ 377/05 ההורים המיועדים לאימוץ נ'
17 ההורים הביולוגיים, 21/4/2005, פורסם במאגרים) וכן ראו: דנ"א 6211/13 היועמ"ש
18 במשרד הרווחה נ' פלונית, 23/12/13, פורסם במאגרים).
19
20 44. יחד עם ראיית וועדת גרוס את הצורך בהשקעת מאמצים ומשאבים בתוך זמן סביר להביא
21 לשיקום של הורים ולסייע בבניית הקשר בינם לבין הילד כדי לאפשר הישארותו עמם או
22 לאפשר החזרתו אליהם אם יוצא מהם. מנגד היא לקחה בחשבון את ממד הזמן במונח זה
23 שסברה שיש להגביל את הנסיונות לשיקום ההורים ולסיוע בבניית הקשר שבין ההורה
24 לילדו, מבחינת הזמן שכן המחיר שמשלם הילד על ניסיונות חוזרים ונשנים כאשר סיכויי
25 ההורים להצליח אפסו, הינו רע ובלתי הפיך. כמו כן, באותם מקרים קיצוניים בהם אין
26 סיכוי מלכתחילה, כי הילד יוכל בעתיד לשוב לבית הוריו (כגון במקרה שהוא נולד להורים
27 עם מחלת נפש קשה שבנסיבות המקרה לא מאפשרת גידולו אצלם אם במקרה שכל אחיו
28 הוצאו לאימוץ ולא השתנה נסיבות) אזי על ההחלטה לפנות לאימוץ להתקבל ללא דיחוי.
29
30 45. בכל הנוגע לרצף בהליך השיפוטי – עמדה וועדת גרוס על הקושי עם העובדה שמתנהלים
31 הליכים בעניין הילד הן בבית משפט לנוער, ומאוחר יותר בבית משפט לענייני משפחה, בשבתו
32 כבית משפט שדן בענייני אימוץ ילדים; המצב כיום אינו מניח את הדעת שעה שבית המשפט
33 לנוער דן בדרך כלל חודשים ארוכים בהליכי נזקקות ובדרכי טיפול של ילדים אשר על פניו

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ : 17/19

תאריך : 3 בדצמבר 2019

1 מלכתחילה נראה, כי להורים אין מסוגלות הורית לגדלם בביתם, ולאחר מכן יש צורך בניהול
2 הליך נוסף, חדש לחלוטין בבית המשפט לענייני משפחה לדיון בשאלת הכרות הקטין כבר
3 אימוץ. רק לצורך הכנת התיק להליך חדש מסוג "בר אימוץ" בבית המשפט לענייני משפחה,
4 נדרשים לעתים ב"כ היועמ"ש לשבועות ארוכים ואף חודשים של לימוד ועבודה על התיק
5 (בדרך כלל ב"כ היועמ"ש אינו מייצג את העו"ס לחוק הנוער בהליכי הנוקקות בבית המשפט
6 לנוער).

7 האבסורד הוא שלמרות שבית משפט לנוער הינו בית משפט שמבצע בחינה יסודית עמוקה,
8 מעקבית, פרטנית בכל מקרה ומקרה, בעניין מצבו של הילד, יכולות התפקוד של ההורים,
9 קביעת דרכי הטיפול לרבות שאלת הישארותו בבית או הוצאתו למסגרת חוץ ביתית, ולמעשה
10 מגיע למסקנות שיפוטיות בעניין היכולות ההוריות של ההורים לגדל בהווה את הילד, נפתח
11 הליך חדש לחלוטין בבית משפט לענייני משפחה, לאחר שרשויות הרווחה שמטפלות באימוץ
12 לומדות את התיק, מגיעים למסקנה שאכן יש צורך להגיש בקשה להכרז על הקטין כבר
13 אימוץ ובית המשפט לענייני משפחה אשר לא מכיר את ההליכים בבית משפט לנוער, ואת
14 הניסיונות הקודמים לשקם את היכולות ההוריות של ההורים, ואת ההשתלשלות
15 המשמעותית ביחס לילד ולהורים, ואת הניסיונות בקהילה לסייע להורים, צריך לשמוע ראיות
16 מתחתחלה, לעיתים למנות מומחים שיגישו לו חוות דעת בעניין מסוגלות הורית, לנהל
17 חקירות ושמיעת עדויות ולעיתים אף לתת להורים ניסיון נוסף של שיקום כדי להיווכח בעצמו
18 האם אכן אין סיכוי לשיקום מסוגלות ההורית. הליכים אלו מותירים את הצדדים אך בעיקר
19 את הילד במצב של חוסר וודאות, וכבר היו מקרים שבעקבות כך הליכים הוחזרו לבית משפט
20 לנוער רק בשל חלוף זמן רב שהביא לכך שלא נמצאה משפחה מאמצת לילד בשים לב לגילו.
21 אם נוסיף על כך את האפשרויות הערעור לבית משפט מחוזי ולבית משפט העליון, נמצא
22 עצמנו מתנהלים בעניינו של ילד מספר שנים עד אשר תינתן החלטה וודאית וחלוטה. לאור
23 זאת, סברה הוועדה, כי את הדיונים הנוגעים להוצאת ילד מהבית בין אם במסגרת השמה חוץ
24 ביתית ובין אם לאימוץ יש לנהל בבית משפט אחד. מדובר בתהליכים שהם פעמים רבות
25 המשכיים ושיקול הדעת של בית המשפט כמו זה של גורמי הרווחה, צריך להיות מכוון כלפי
26 כל קשת פרקי הטיפול ולא רק כלפי אלה שנמצאים בסמכותו כיום בשל הקביעה שבחוק
27 לעניין הסמכויות. על כן הומלץ על ידי הוועדה, לרכז את הסמכות לדון בעניין בבית משפט
28 לענייני משפחה הואיל והוא מתאים לדון בכל הרצף, החל מהוצאת ילד לפי חוק הנוער וכלה
29 בהליכים לפי חוק האימוץ וזאת בכל הנוגע להליכים מגיל צעיר עד גיל 6.

30

31

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חשוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים-

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

46. כאמור המלצות וועדת גרוס טרם אושרו ו/או עוגנו בחקיקה וחלפו כבר 3 שנים אז הוגש הדו"ח ומצב הדברים הבעייתי מבחינת הרצף הטיפולי והשיפוטי בעניינם של ילדים נותר בעינו. לדו"חות של ועדות מקצועיות מסוג ועדת גרוס יש ערך רב. הערך הוא בעיקר ערך מקצועי הנותן לבתי המשפט מידע אובייקטיבי רב ומציג פעמים רבות את הרף או דרכי ההתנהלות השיפוטיות הנכונות או הרלבנטיות לבדיקה של עניינים מסויימים כגון הסדרים הנוגעים לטובתם של ילדים בסכסוכי משמורת. נדרשתי באופן דומה לממצאי ועדת דו"ח שניט במסגרת תמ"ש (טבי) 12148-04-10 ג' נ' ג', ניתן ביום 28/4/11, פורסם במאגרים) וכן לדו"ח ועדת רוטלוי בתמ"ש (נצי) 12780-09-08 ג.י. נ' א.י., ניתן ביום 6/8/12 ופורסם במאגרים) וכך גם היו ערכאות ומותבים אחרים שראו לייחד לכך משקל משמעותי בהכרעות שיפוטיות (בע"מ 2103/13 פלונית נ' ב"ב היועמ"ש, ניתן ביום 18/6/13 ופורסם במאגרים – פסקה 18 לפסק דינו של השופט דניציגר ובה התייחסות לסוגיית חוות דעת פסיכודיאגנוסטיות למסוגלות הורית לאור המלצת ועדת שניט לצמצם בכך; עמ"ש (חי) 32158-01-18 האב נ' האם, (ניתן ביום 5/6/18 ופורסם במאגרים – שם הייתה התייחסות ישירה להכרעה בעניין הליכי אימוץ וסוגיית הקשר עם ההורים הביולוגיים בהתאם להמלצות ועדת גרוס).
47. בנוסף והגם שממצאי הדו"ח לא אומצו סבורני כי קיימת הסכמה מקיר לקיר, כי המלצת הדו"ח לכך שיתקיים רצף טיפולי ודיוני בעניינם של ילדים שמוצאים ממשמורת הוריהם הינה המלצה שכלל אין לגביה מחלוקת (להבדיל משאלות אחרות כגון טיב הערכאה שתידרש לכך). לכן ועד לשינוי המצב החוקי, הרי שעל בתי המשפט לעשות את שביכולתו כדי לממש תכלית חשובה זו ולאפשר מזעור פגיעה בילדים בשל היעדר הרצף הטיפולי והשיפוטי. כך פעלה כב' השופטת א. אלון בהתייחסה לצורך בקביעת רצף בין משפחת אומנה בהליך נזקקות למשפחת אומנה להליך אימוץ והמליצה לשקול השמה באומנה שתאפשר שמירת הרצף והיציבות בחיי הקטין אם וכאשר יוכרז בר אימוץ. באותו מקרה ומפאת חשיבות קריאתה לקביעת קריטריונים משותפים לאומנה ואימוץ בחשמת קטיננים במשפחת אומנה היא הורתה על העברת פסק דינה לעו"ס ארצית חוק הנוער (אמ"צ (חי) 27627-07-11 היועמ"ש נ' ב.ד., ניתן ביום 31/1/12 ופורסם בנבו).
48. הדבר מתיישב גם עם הוראת סעיף 19 לאמנה לזכויות הקובע:
- "המדינות החברות ינקטו אמצעים תחיקתיים, מינהליים, חברתיים וחינוכיים מתאימים, על מנת להגן על הילד מפני אלימות גופנית, או נפשית לסוגיהן, ומפני חבלה, פגיעה או שימוש לרעה, הזנחה או טיפול רשלני, ניצול או התעללות, ניצול לרבות מיני, שעה שהוא נתון בטיפול הורים, אפוטרופוסים חוקיים או אדם אחר המופקד על הטיפול בו"

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חשוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזוהים-

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

1

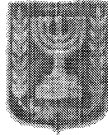
2 49. לטעמי ניתן גם ניתן במסגרת הדין הקיים למצוא פתרון ההופך את הליך האימוץ להליך
3 המשכי להליכים לפי חוק הנוער, במובן זה שהראיות בבית המשפט לנוער, יהוו חלק בלתי
4 נפרד מהראיות שבתיק האימות (עמ' 58 לדו"ח ועדת גרוס). אם הכל אכן מאמינים בטובת
5 הילד ורוצים לקדמה, הרי שמחויב בית המשפט לענייני משפחה ומחויב גם בית המשפט לנוער
6 ובוודאי מחוייבים גורמי הטיפול (המקומיים והארציים) לעשות כל שביכולתם להביא הן
7 לרצף בחיי הילד והן לרצף "משפטי" כדי להביא לצמצום משמעותי בפרקי הזמן שחולפים עד
8 להכרעה חלוטה בעניינו. אין זו קריאה בעלמא. ניתן להפוך אותה לאופרטיבית כדלהלן:

9

10 א. אחת הדרכים לכך לטעמי הינה התנהלות אחידה יותר בבתי משפט לנוער הבוחנת
11 את המסוגלות ההורית של ההורים, בעבר ובהווה וכן מסתייעת בחוות דעת מומחים
12 לעניין העתיד (הקרוב ורחוק). כחלק ממחשבה על שמירה על הרצף, רצוי כי בית
13 המשפט לנוער ימנה את המומחים שנוהגים בתי המשפט לענייני משפחה למנות
14 (על פי צו הקמת יחידות הסיוע). באשר לטיב הבדיקות שעל מומחים לעשות, יצויין
15 כי המלצת ועדת גרוס הייתה לשים דגש יותר במסגרת חוות דעת המומחים על
16 הבחינה התפקודית-תצפיתית על פני הזמן, יכולות ההורים בהתנהגותם בחיי
17 היום-יום כלפי הילד, לאחר שניתנת להם עזרה טיפולית מתאימה (דו"ח גרוס בעמ'
18 23). בכך מצופה כי תהיה גם התמקדות העו"ס לחוק הנוער בהליכי הנזקקות
19 והמומחים שימונו שם ככל שימונו.

20

21 ב. בכל הנוגע למסוגלות הורית בהווה ובעבר, הרי סעיף 2(2) לחוק הנוער דן ממורשות
22 במסוגלות ההורית וקובע כי ניתן להכריז על קטין כנוקס, בין חיתר מקום שאחראי
23 עליו אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו או שהוא מזניח את הטיפול או ההשגחה
24 (ראו גם רע"א 7964/18 פלוני נ' המחלקה לשירותים חברתיים, ניתן ביום 22/11/18
25 ופורסם במאגרים). לשון סעיף 2(2) לחוק הנוער לעיל הינו בעל רקמה פתוחה. לא
26 ההזנחה ולא המסוגלות מוגדרים בחוק. זוהי רקמה פתוחה במובן השלילי, כאשר
27 ישנה התייחסות להורה שאינו מסוגל – מבחן היכולת וישנה התייחסות להורה
28 שמזניח את הטיפול או ההשגחה – מבחן התוצאה כאשר הקשר בין המסלולים הוא
29 שהורה שמזניח את הטיפול או את ההשגחה הוא כהורה שאינו מסוגל לטפל בקטין.
30 כלומר מדובר על דבר חקיקה הרואה בהורה חסר יכולת עד רמה של פגיעה בגרעין
31 טובת הקטין כהורה חסר מסוגלות (רע"א 8081/17 פלוני נ' מחלקת הרווחה פרדס
32 חנה, ניתן ביום 8/11/17 ופורסם במאגרים). יש לזכור, כי גם הוצאה חוץ ביתית
33 בהליכי נזקקות וצווי ביניים בבית המשפט לנוער היא בבחינת "מוצא אחרון" שיש

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1 לנהוג בו בזהירות וברגישות רבה (רע"א 5737/15 פלוגית נ' היועמ"ש, 4/11/15
- 2 פורסם במאגרים). מקום שכבר בוצעה הוצאה של ילד מבית הוריו הביולוגיים, הרי
- 3 מוחזק בית המשפט לנוער כמי שפעל כמצוות הפסיקה ונהג באותה זהירות ורגישות
- 4 ולא מצא כל מוצא אחר לטובת הילד זולת הוצאתו החוץ ביתית. בחליך האימוץ
- 5 בבית המשפט לענייני משפחה, אמנם התוצאה עלולה להיות דרמטית יותר בכל הנוגע
- 6 לניתוק היחסים הסופי בין ההורים הביולוגיים לבין הילד, אך הבחינה יכולה
- 7 להיעשות כבר בשלבים מוקדמים. את אותה בחינה אמור בית המשפט לענייני
- 8 משפחה לבחון כאשר מוגשת לפניו תובענה להכריז על קטין כבר אימוץ ומוגשים
- 9 לפתחו החלטות בית המשפט לנוער.
- 10
- 11 ג. אם נשלב את הוראת סעיף 2(2) לחוק הנוער, יחד עם הוראת סעיף 14 לאותו חוק
- 12 והדגשים של ועדת גרוס בכל הנוגע לבחינת המסוגלות ההורית, נמצא כי דווקא
- 13 ההתייחסות והטיפול המעקבי של בית המשפט לנוער בילד ובהוריו וההזדמנויות
- 14 המוענקות להורים להסתייע בשירותי הרווחה ולקבל טיפול וחדרכה הן למעשה
- 15 אותה אינדיקציות היכולות לבסס טיעון בדבר יכולת שיפור משמעותית או זניחה של
- 16 הכישורים והיכולות ההוריות של ההורים על פני ציר הזמן. ראינו כי גם לפי ועדת
- 17 גרוס בבחינתה את טיב חוות דעת המומחים שמוגשות בתיקי אימוץ, הדגש צריך
- 18 להיות מושם לעבר התפקוד והאינטראקציה, יותר מאשר הבחינה האישיותית. על כן,
- 19 יש משקל רב בהליכי האימוץ לקביעות שיפוטיות ולהתרשמות בית המשפט לנוער,
- 20 על פני ציר הזמן, תוך שהוא מתייחס בהחלטותיו להחלטות קודמות, למצבם של
- 21 ההורים ושל הילד ובוחן האם חלו שינויים ואיזה.
- 22
- 23 ד. אין חולק כי המסוגלות ההורית של "העתיד הקרוב" הינה חלק אינטגרלי משיקולי
- 24 בית המשפט לנוער בעניין הנוקקות והרי הצווים שניתנים על ידו הם כולם עתידיים.
- 25 אם תהיה התייחסות מבוססת ראיות גם לעניין העתיד הרחוק, הדבר מהווה
- 26 השלמה של הניתוח הנדרש לכאורה גם לצורך הליך האימוץ.
- 27
- 28 ה. מתן הכרעה מנומקת של בית המשפט לנוער על יסוד כל החומר ושמיעת העדים
- 29 ובפרט ההורים, עו"ס המשפחה ועו"ס לחוק הנוער המכירות את המשפחה
- 30 ומומחים, וקביעה מפורשת מטעמו בדבר קיומה או היעדרה של מסוגלות הורית
- 31 לעתיד קרוב ורחוק תוך הסבר קביעה זו.
- 32

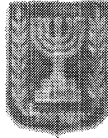

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים -

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

50. עיון בהליך שנערך במקרה שלפניי בבית המשפט לנוער בנצרת מלמד כי התקיימו כל התנאים לעיל: ניתנה זכות טיעון מלאה להורים והתקיימו דיונים מעקביים וכן דיוני הוכחות, מונו מומחים והתאפשרה הקירתם, ניתנו החלטות בעניין הנזקקות ודרכי הטיפול והייתה התרשמות לאורך זמן של בית המשפט לנוער מהיעדר יכולת שינוי לטובה מצד ההורים בכל הנוגע ליכולותיהם ההוריות. ערעורים על החלטות ביניים נדחו. מצב הילדה הוטב באומנה. מצב הילדה הורע כל עוד הייתה אצל האם. בית המשפט לנוער נתן הוראות בדבר העזרה להורים ובחן האם אותה עזרה אכן סייעה לשיפור יכולותיהם ההוריות ומה מידת שיתוף הפעולה שלהם עם גורמי הרווחה. לבסוף, בית המשפט לנוער נתן הכרעה מנומקת ומפורטת ומקיפה לעניין המסוגלות ההורית הן בהווה, הן בעבר והן לעתיד (הקרוב והרחוק).
51. מקום שזהו מצב הדברים, אני שואל את עצמי מדוע יש צורך בשמיעה מחודשת של כל הראיות מחדש? בית משפט זה אינו ערכאת ערעור על בית המשפט לנוער ומקום שהכרעת בית המשפט לנוער הינה חלוטה, הרי שבמקרה שבפניי זו הראיה המשמעותית ביותר להיעדר מסוגלות הורית של ההורים.
52. אין לבית משפט זה ידיעה באלו תיקים או בתי משפט לנוער מתנהלים הליכי הוכחות בתיקי הנזקקות של ילדים עד גיל 6 שהוצאו ממשמורת ההורים. עם זאת, באם יונח בפני בית משפט לענייני משפחה פסק דין או החלטה של בית משפט לנוער כמו ההחלטה שניתנה במקרה שלפניי אשר ניתנה לאחר קיום הליך הוכחות ולאחר הגשת חוות דעת למסוגלות הורית, ולאחר בחינה בפועל של מאמצי השיקום של ההורים מבחינת יכולותיהם ההוריות וכן בחינה של מצב הילדה, סבורני כי יהיה זה אותו חריג שיצדיק יציאה מן הכלל. יהיו אלה אותן נסיבות שתצדקנה לשנות באופן משמעותי גם את ההתנהלות של בית משפט לענייני משפחה כאשר הוא ידרש להליך האימוץ.
53. עדיין, לאור הדרמטיות של סעד הכרזת קטין כבר אימוץ, גם במקרים שעונים לתנאים המוצעים לעיל, תמיד שמורה תהיה להורים הביולוגיים האפשרות לטעון לקיומם של "טעמים מיוחדים" שמצדיקים שמיעת ראיות, כולן או חלקן (בדומה לאותו "טעם מיוחד" שכב' הנשיאה בייניש קבעה בשעתו בהלכת פלמן, כי יוכל להצדיק הידרשות של בית משפט לענייני משפחה לסוגיית סמכות עניינית למרות שהעניין הוכרע על ידי בית דין דתי, כגון חריגה מסמכות, פגיעה בכללי צדק טבעי וראו – בג"צ 8497/00 פלמן נ' פלמן, פ"ד נו(2) 118, (2003)). אך מקום שהתמלאו התנאים שפירטתי לעיל בבית המשפט לנוער ולא קופחו בשום דרך זכויותיהם הדיוניות של ההורים, וניתנה להם

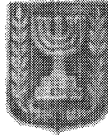

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חשוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים-

תיק אימוץ: 17/19

תאריך: 3 בדצמבר 2019

- 1 האפשרות המלאה לבוא יומפ ונשמעו ראיות וניתנו הכרעות שיפוטיות הבוחנות
2 מסוגלות הורית להוזה ולעתיד קרוב ורחוק, תהיה זו משוכה גבוהה מאוד שיידרשו
3 לעבור כדי לשוב ולנהל (אותו) הליך הוכחות מחדש בבית המשפט לענייני משפחה.
4
5 .54 הבחינה השיפוטית שנעשתה במקרה שלפני על ידי בית משפט לנוער, היא למעשה
6 בחינה מקיפה מעמיקה ויטודית, המבוססת בין השאר גם על חוות דעת למסוגלות
7 הורית (של מומחה שבימ"ש זה ממנה בהליכי אימוץ) וגם על תסקירי סעד ועדויות
8 עובדים סוציאליים וכן עדויות של ההורים, אך בפרט על הניסיון המעשי לשיקום
9 היכולות החוריות של המשיבים – בחינה יסודית זו למעשה מייטרת במקרה שלפני,
10 לגמרי, את הצורך לשמוע ראיות מחדש, למנות מומחים, ואו לשמוע עדויות של עובדים
11 סוציאליים לחוק הנוער אשר נחקרו אך לפני חודשים מעטים וניתן פסק דין חלוט
12 המקבל עדותם כמהימנה.
13
14 **ז. סיכום ותוצאה:**
15
16 .55 לאור כל האמור לעיל, שוכנעתי הרבה מעבר למאזן הסתברויות, כי במקרה שבפני
17 מסוגלותם ההורים של המשיבים לגדל את הקטינה שהיא פגועת התקשרות כאמור,
18 אינה קיימת והסיכוי שמסוגלות הורית זו תשתנה בעתיד לחיוב הינו קטן ביותר, אם
19 בכלל הוא קיים, לאור העובדה שנעשו ניסיונות ממושכים במשך תקופה של שנתיים
20 לתת כל סיוע, הדרכה ועזרה למשיבים ולמרות זאת לא חל כל שינוי ביכולותיהם או
21 בעיותיהם הכרוניות והתפקודיות כהורים ואף הייתה הידרדרות (ראה למשל בעניין
22 המשיב, החלטתו להפסיק לפגוש בקטינה או להיאבק על משמורתה וכך גם בקשת האם
23 להפחית במפגשים). ביחס למסקנה זו מאוחדים בעמדתם בית משפט לנוער, האפוטי'
24 לדין (שבתחילה גישתה היתה שונה ביחס לאב, העוי"ס לחוק האימוץ ובי"כ היועמ"ש).
25
26 .56 אשר על כן מקבל בית המשפט את התובענה שבפניו ומכריז בזה כי נתמלאו תנאי סעיף
27 13(א7) לחוק אימוץ ילדים ביחס לאם ותנאי סעיף 13(א4), (5), (6), (7) ביחס לאב.
28
29 .57 כפועל יוצא, קובע בית המשפט כי טובת הקטינה היא להכריז עליה כבת אימוץ כלפי
30 שני ההורים ללא צמצום תוצאות האימוץ.
31
32

בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חשוי אך הותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים-

תאריך: 3 בדצמבר 2019

תיק אימוץ: 17/19

1 לא אוכל לסיים דבריי ללא התייחסות נוספת לאם, מלב של שופט ללב של הורה שבתו .58
2 לא תהיה עמו עוד; האם סיימה את דבריה בדיון בבית משפט זה במילים קורעות לב אך
3 נראה כי נכונות ומדוייקות ביותר ולפיהן **"זה כואב לי זה קשה לי בתור אמא, אבל לא**
4 **יכולה, זה גדול עלי".** על כך אומר אני לאם, **"זה כואב גם לי, זה קשה לי בתור שופט,**
5 **אך אני מבין ומעריך אותך על דבריך הכנים ועל כך שאת מכירה בזה שאת לא מסוגלת**
6 **לגדל את בתך. בכך את מסייעת לאפשר לה עתיד טוב יותר."**
7
8

ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים.

ניתן היום, ה' בכסלו תש"פ, 03 בדצמבר 2019 בהיעדר הצדדים.

10
11
12
13
14
15
16

אסף זגורי, שופט
סגן הנשיא לענייני משפחה